

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

10

PÄIVÄSTÄ TOISEEN

21.09.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 7.01
ja laskee kello 19.25
Oulussa kello 6.56
ja laskee kello 19.25
Utsjoella kello 6.46
ja laskee kello 19.22

Päivän sana

21.9. Hän näyttää Pojalle vielä suurempiakin tekoja, sellaisia, että hämmästytté. Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa heille elämän, niin antaa myös Poika elämän kenelle tahtoo. Joh. 5:20–21

22.9. Mutta sinun kuolleetesi heräävät eloon, heidän ruumiinsa nousevat ylös. Tomuun vaipuneet, herätkää ja riemuitkaa! Jes. 26:19

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Mervi
Huomenna tiistaina: Mauri

Mietelause
Syysmattia (21.9.) on nimetty naurismatiksi, sillä siihen mennessä on pitänyt nauris olla vedetty maasta.
Vanhaa ajantietoa Kauhavalta

MERKKIPÄIVIÄ

80-VUOTIAS	60-VUOTIAS
Eläkeläinen Seppo Tuominen 21.9. Tampere. Perhepiirissä.	Agrologi, mv. Ossi Heikkinen 22.9. Paltamo. Perhepiirissä.

Lähetä merkkipäiväilmoitus

Merkkipäiväpalstalla julkaistaan päiväsankarin suostumuksella lähetettyjä tietoja. Kirjoita viestiin merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, titteli ja kotipaikka sekä merkkipäivän ajankohta ja mahdollinen lyhyt maininta juhlan vietosta. Valokuva voi olla mustavalkoinen tai värillinen. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Lähetä ilmoitus postitse osoitteeseen Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki tai sähköpostilla merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi.

LUKENUT MIES

Juutalaisen suvun tieltä

Entisen Moskovan ja Berliinin suurlähettilään **Renè Nybergin** kertomus äitinsä suvusta on monitasoinen kirja.

Hän tarkkailee juutalaisuutta yksilöiden vaiheita seuraamalla Suomessa, Latviassa, Neuvostoliitossa, Israelissa ja Saksassa vuosisadan ajan.

Onneksi diplomaatille on hieman helpompaa päästä lähteiden ääreen kuin tavallisella sukututkijalla.

Tohtori Samuli Skurnik julkaisi pari vuotta sitten samantapaisen kertomuksen isänsä suvun vaiheista.

Sekä Nyberg että Skurnik ovat kristillisestä kodista lähteneitä, uskonnostaan luopuneen juutalaisen poikia.

palasi Riikaan, muutti 1971

Israeliin ja lopulta Saksaan, jossa viulisti Josef Jungmanille myönnettiin kansalaisuus ja hyvä eläke. Saksa halusi hyvittää jotakin, jota ei voi hyvittää, kirjoittaa Renè Nyberg.

1930-luvun rakastunut ylkä oli Bruno Nyberg. Kansainvälisen painonnostoliiton puheenjohtaja kannatti 1956 presidentinvaaleissa Urho Kekkosta mutta selviytyi seuranneesta oikeistolaisten urheilujohtajien kampsupelistä.

Poika kertoo tuon taistelun vaikuttaneen omaan maailmankuvaansa.

PEKKA ALAROTU

Renè Nyberg: Viimeinen juna Moskovaan. 224 sivua. Siltala.

Seurantaloavustukset haettavissa 30.9. asti

Vuoden 2016 seurantalojen korjausavustukset ovat parhaillaan haettavissa.

Avustukset on tarkoitettu maataloustuottajain yhdistysten, maamiesseurojen, pienviljelijäin yhdistysten ja osastojen, mantaalisäätiöiden, kyläyhdistysten, nuorisoseurojen, raittiusyhdistysten, maratta-yhdistysten, VPK-yhdistysten, kotiseutuyhdistysten, työväenyhdistysten, puolueosastojen ja urheiluseurojen omistamien seurantalojen korjauksia varten.

Erityisestä syystä avustusta voidaan myöntää myös muun vastaavanlaisen yhdistyksen

Korjaus-

avustuksista
päättää Suomen
Kotiseutuliiton
hallitus.

Ihmepuu pitää karhut poissa laitumelta

Pohjoiskarjalaiset

naiset ovat

keksineet, että

ihmepuu pitää

karhut poissa

lehmien laitumilta

ja paalien kimpusta.

Idea juontaa alkunsa

Mennen-miehestä.

.....

Kun karhuja liikuskelee lehmien lähellä, täytyy ottaa kaikki keinot käyttöön.

Pohjoiskarjalaiset maitotilalliset **Taina Okkonen** ja **Jenny Salmela** karkottavat petoja voimakkailla tuoksilla, kuten Wunderbaumilla, suomeksi ihmepuulla.

Idean keksinyt kontiolahtelainen Okkonen on jo vuosia suputellut jäännöshajuvesiään laidunten aitanauhoihin ja puihin ripustamiinsa kuitunauhoihin keväisin ja syksyn pimetessä.

”Tänä vuonna oivalsin Wunderbaumit siitä, että pojallani oli autossaan sellainen. Sanoin, että tähänhän haisee ihan hirvälle, eihän täällä voi hengittää!”

”Wunderbaumit ovat helppo ratkaisu, sillä aitoja ei nyt tarvitse joka päivä ravata läpi hajustamassa”, sanoo Okkonen.

Hieho söi saippuan

Kun Okkonen kertoi keksinnöstään Ilomantsin Huhuksessa asuvalle ystävälleen Salmelalle, tämä keräili maatalousyhtymän yhden osakkaan eli perheen pojan autosta kaikki vanhat ihmepuut.

”Vaniljaa, mansikkaa, uuden auton tuoksua. Mikä nyt pahimalta haisee”, Salmela kertoo.

Hänen mukaansa kaikki karkotuskeinot ovat tarpeen, sillä puolen kilometrin päässä laitumella olleet hiehot pelästyivät useamman kerran alkukesällä. Lähistöllä liikkui ilmeisesti jokin peto.

Oliko se karhu vai susi, siitä ei ole havaintoa.

Samoihin aikoihin susi oli kylä nähty seitsemän kilometrin päässä.

”Kun karja karkaa vapaaehtoisesti, se ei lähde kovin etäs ja tulee takaisin. Nyt eläimet juoksivat ihan päättömänä pitkin metsiä. Haimme niitä kahdenkin kilometrin päästä, Salmela sanoo.

Kontiolahden Jakokoskella karhut pyörivät Okkosen mukaan jatkuvasti. Niistä on jälkiä pelloilla ja myös näköhavaintoja. Karjaa ne eivät ole hätistelleet, mutta sitäkin enemmän ne ovat käläpölineet pyöröpaaleja.

Siihenkin on auttanut hajuvesi.

”Muutama vuosi sitten karhu oli pistänyt palasiksi puoloista paalia. Kun sitten tupsutin hajuvertä kangasnauhaan lähipuuhun roikkumaan, karhu oli kyllä käynyt paalien vieressä, mutta ei ollut koskenut niihin. Hajuveden käyttöä se oli kyllä kommentoinut tekemällä sontaläjän paalin viereen”, Okkonen kertoo.

Lehmien laidunten laitamille hän ripustaa Wunderbaumeja 50–100 metrin välein.

Idea Mennen-miehestä

Okkonen keksi idean tuoksujen käytöstä, kun kuuli miesten muistelevan 1980-luvun paikallista hirvenmetsästystä. Tuolloin ei koiria ollut käytettävissä, joten avuksi jahtiin otettiin voimakasta Mennen-partavettä käyttänyt mies.

”Tämä isäntä joutui aina ajomieheksi. Hirvet lähtivät pakoon, koska hän tuoksui niin vahvasti.”

”Ajattelin, että ehkäpä villieläimet eivät tykkää tuksuista. Siitä hajuvesikokeilu alkoi.”

Kalliimmat öljyiset hajuvedet ovat Okkosen mukaan parhaita, koska ne eivät heti liukene vesi-sateessa.

Pari vuotta sitten hän testasi karkotukseen myös palasaippuaa mutta luopui siitä.

”Ripustin saippuat niin korkealle kuin ikinä sain. Silti meidän aika rapelo hieho, Inka, oli huomannut yhden saippuan, ottanut sen jollain ilveellä ja syönyt. Ilalla Inka navetassa röyhtäili saippua-tuoksuja ja oli pari päivää vähän vaisuna”, Okkonen kertoo.

Aikamoinen rapelo

Inka-lehmä on yhä.

”Se edelleen varastelee tavaroita. Kaikki mikä on irtonaista, se kantaa navetasta lähtiessään pihalle.”

Edullisia konsteja

Okkonen ja Salmela kertovat poikkeavista petotorjuntakeinoistaan, koska toivoivat niistä olevan apua joillekin muillekin.

”Eihän näistä tietenkään mitään tieteellistä näyttöä ole, mutta karja on saanut olla rauhassa. Ja nämä ovat ainakin edullisia keinoja”, Okkonen sanoo.

Karhuja hän pitää helpompina tapauksina kuin susia.

”Itse pelkään enemmän susia, ne näyttävät saavan isompaa vahinkoa aikaiseksi kuin karhut. Karhut ovat arempia ja enemmän kunnioittavat ihmistä, koska niitä metsästetään joka vuosi.”

RIITTA RYNNÄNEN

KIRJA

Värikäs tietopaketti The Beatlesista

Kyseessä ei ole perinteinen tietokirja tai muistipeli, vaan yhdistelmä niitä molempia. Leikkisän, mutta asiantuntevan teoksen Missä Ringo luuraa? on kirjoittanut **Andrew Grant Jackson**. Hän on The Beatlesin perehtynyt amerikkalainen rocktoimittaja.

Maineikkaisiin musiikki-lehtiin kuten Rolling Stoneen kirjoittanut Jackson on tehnyt useita Beatles-aiheisia kirjoja. Sarjakuvamainen teos vyöryttää The Beatlesin tarinaa 1960-luvun väreissä suoraan lukijan verkkokalvoille.

Beatles-rumpali **Ringo Starrin** (oik. Richard Starkey) mukaan nimetty kirja käy läpi maailmanhistorian ehkä merkittävimmän poppyhteen elämäнкаaren.

Esillä ovat liverpoolilaisnelikon uran merkkipaalut, kuten yhtyeen Amerikan valloitus 1960-luvun puolivälissä.

Kuva-aukeamilla vilisee yksityiskohtia ja kuva-arvotuksia, jotka liittyvät yhtyeen albumeihin ja elokuviin. Löytyypä vastaus myös Beatles-tukan syntynyt. Luonnollisesti myös Ringo on piilotettu kirjan jokaiseen

kuvituskuvaan, josta tarkkasilmäiset voivat hänet etsiä.

Teos sopiiikin hyvin nuoremalle väelle, jolle The Beatlesin kaikki vaiheet eivät ehkä ole tuttuja.

Toisaalta kirja tarjoaa muistinvirkistystä suurille ikäluokille, jotka elivät nuoruuttaan 1960-luvulla.

The Beatlesin tarina päättyi yhtyeen jäsenten keskinäiseen riiteltyyn, mutta taiteellinen kunnianhimo säilyi loppuun asti, eli vuoteen 1970, jolloin yhtye hajosi.

Missä Ringo luuraa? toki sivuaa liverpoolilaisnelikon värikkäitä vaiheita, mutta syväluotaava historiikki teos ei pyri

olemaan. Kirja sen sijaan marsittaa lukijan eteen riemukkaan kaveriporukan, josta tuli maailman suosituin poppyhtye.

Monelle ihailijalle Ringo oli ja on ehkä vieläkin The Beatlesin helpoiten lähestyttävä hahmo. Rumpalin maanläheinen olemus ja omintakeinen huumori viehättivät aikanaan niitäkin, joille Johnin, Paulin ja Georgen henkiset tutkimusmatkat tuntuivat liian maailmoja syleileviltä.

Musiikki kuitenkin yhdisti The Beatlesia ja myös sen faneja ympäri maailmaa.

Kirja on yhdysvaltalaisen tietokirjailijan ja Beatles-fanin kirjoittama, minkä myös huomaa.

Jacksonin lukuisat viittaukset 60-luvun vastakulttuuriin eivät välttämättä lukijalle aukea, vaikka The Beatles olisikin tuttu.

Vinyylikotelon malliin puettu tietokirja on mainio lahjaidea, varsinkin jos illanistujaisissa on tiedossa brittipop-aiheinen tietovisa!

RIKU-MATTI AKKANEN

Andrew Grant Jackson:

Missä Ringo luuraa?

Beatlesin tarina 20 kuvan kautta.

96 sivua. Nemo 2015.

KIRJA

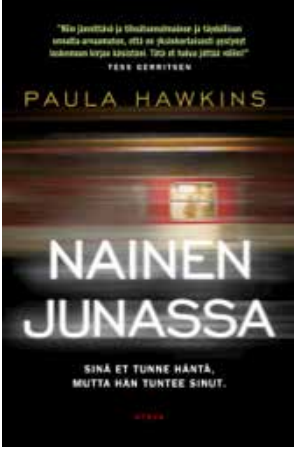
Epäluotettavan kyydissä

Jos etukannen teksti ei kertoisi, että käsillä on jännäri, kirjaa lukisi pitkälle romaanina alkoholistinaisen syösykierteestä. Päähenkilö, 35-vuotias Rachel, on menettänyt juomisen takia jo aviolitton ja työpaikan. Asuminen ystävän luona onnistuu vielä kiikun kaakun.

Brittiläinen Paula Hawkins kuvaa esikoisromaanissaan alkoholistin sisäistä maailmaa ja lähimpien osaa niin taidolla, että rinnalle nousee Charles Jacksonin kuuluisa Tuhlattuja päiviä (suom. Love Kirjat, 1989), josta Billy Wilder teki elokuvan.

Rachelin elämä on muistikatkoja ja epäluotettavuutta joka suuntaan. Hän ei päästä irti ex-puolisostaan ja häiriköi tämän uutta perhettä. Selvänä hänen ajattelussaan suhteessa miehiin on vastaavaa tempoulia kuin Lena Anderssonin mainiossa Omavaltaista menettelyä -romaanissa (Siltala, 2014).

Päivittäisillä junamatkoillaan Rachel tarkkailee radan varren tiettyä taloa ja siinä asuvaa pariskuntaa. Kerran hän näkee oudon tilanteen. Sen jälkeen pariskunnan nainen katoaa. Ja niin Hawkinsin huoella pohjustama

tarina nopeutuu vangitsevaksi trilleriksi.

Äänen saa myös Anna, entisen miehen uusi vaimo, sekä kadonnut Megan, joka tilittää elämäänsä ennen katoamistaan. Hawkins annostelee tiedon palasia tavasti ja kiihdyttää kierroksia osaset yhdistävään yllättävään loppuun asti.

Romaanin oikeudet on myyty nopeasti 34 maahan. Se on hui-maa saavutus esikoiselle.

ANELMA JÄRVENPÄÄ-SUMMANEN

Paula Hawkins: Nainen junassa.

382 sivua. Otava

Ilomantsilaisen maatalousyhtymän kauimmainen laidun ei näy talolle, sillä välissä on metsää. Karjan turvaksi karhuja vastaan on viritetty viitisentoista hajustepuuta.

Saippuaa hirvien hätistelyyn

Espanjalaista palasaippuaa on käytetty hirvien taimikkotuhojen torjuntaan ainakin Kangasniemellä.

Marjatta Luukka-Mieskolainen ja miehensä **Veikko Mieskolainen** totesivat muutama vuosi sitten keinon sangen tehokkaaksi: siellä missä saippuota oli, latvuksia ei ollut syöty.

”Halkaisimme saippuat kah-tia, sujautimme palat naisten nailonisiin polvisukkiin ja ripustimme syksyisin puiden oksille 50–150 metrin välein”, Luukka-Mieskolainen kertoo ja lisää ensin nauraneensa koko idealle.

”Etenkin sateen jälkeen, kun palat olivat kastuneet, metsässä tuoksui todella voimakkaasti saippualta.”

Mieskolaiset viettävät talvet Espanjassa.

He toivat matkalaukuissaan sikäläistä saippuota, koska niissä on paljon ärmäkämpi tuoksu ja huomattavasti halvempi hinta kuin Suomessa myytävissä.

RIITTA RYNNÄNEN

Jäniksille ja myyrille suihketta

Karhujen lisäksi jäniksetkin ovat olleet pahasti pyöröpaalien kimpussa **Taina Okkosen** tilan pelloilla Kontiolahdella.

Jänisten torjuntaan hän on käyttänyt hirvensarvisuihketta, joka on tehty nahistelun estämiseen esimerkiksi sikaloissa.

”Sillä kun olen sumutellut paalien alareunat, eivät jänikset eivätkä myyrätkään ole paaleihin koskeneet.”

”Aine haisee aivan järkyttävälle.”

RIITTA RYNNÄNEN

Käsityö museo kysyy lehti-muistoja

Suomen käsityön museo kysyy kansalaisten muistoja vuosina 1938–1970 ilmestyneestä Omin käsin -lehdestä.

Lehdessä oli käsin tekemi-seen, sisustamiseen ja pukeu-tumiseen liittyviä ohjeita. Lehti kertoi käsi- ja taideteollisuusa-lan uutisia ja tarttui moniin ajan-kohtaisiin yhteiskunnallisiin teemoihin.

Museo on kiinnostunut lehdestä ensi vuonna järjestettävään näyttelyyn liittyen. Myös se kiinnostaa, onko vielä olemassa vaatteita, sisustus-tekstiilejä tai huonekaluja, jotka on tehty lehden ohjeiden mukaan.

Näyttely kertoo Omin käsin -lehden sekä sen pitkäaikaisen päätoimittajan Tyyne-Kerttu Virkin ja hänen luotsaamansa Vokki Oyn tarinaa ja merkitystä suomalaisen käsiteollisuuden ja muotoilun nousussa.

Kertomuksia ja muistoja voi lähettää marraskuun loppuun asti sähköpostitse seija.hahl@jkl.fi tai osoitteeseen Suomen käsityön museo/Omin käsin, Kilpisenkatu 25, 40100 Jyväskylä.

MAIKKI KULMALA